

КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ

Финансиски извештаи

за годината што завршува на
31 декември 2023 година

со Извештај на независниот ревизор

СОДРЖИНА

ИВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	1
ИЗВЕШТАЈ НА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА	3
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	4
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ	6
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ	8
ПРИЛОЗИ	
Прилог 1 ГОДИШНА СМЕТКА	
Прилог 2 ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ	

Извештај на независниот ревизор

До Акционерите на

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Грант Торнтон ДОО

Св. Кирил и Методиј 526-1/20

1000 Скопје

Северна Македонија

Т +389 (0)2 3214 700

Ф +389 (0)2 3214 710

E Contact@mk.gt.com

Даночен број: 4030003475973

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје („Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и Извештајот за сеопфатната добивка, Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 43.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување („МАПАС“), како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да дадеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиски извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека придружните финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје на ден 31 декември 2023 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување („МАПАС“).

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2023 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Сузана Ставриќ
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Скопје, 12 февруари 2024 година

Билјана Митревска
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Финансиски извештаи**

за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Извештај за сеопфатната добивка за годината што завршува на 31 декември 2023 година

	Белешка	Во илјади денари 2023	2022
Приходи од управување со фондовите	5	363.171	327.555
Приходи од надоместок од придонеси		125.158	113.509
Приходи од надоместок за управување		238.013	214.044
Приходи од надоместок за премин		-	2
Расходи од управување со фондовите	5	(91.704)	(86.880)
Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)		(45.734)	(44.748)
Расходи за чуварот на имот (% од нето средства))		(18.631)	(18.450)
Расходи за ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)		(6.334)	(5.396)
Трошоци за маркетинг		(16.418)	(13.504)
Трошоци за агенти		(3.041)	(3.433)
Останати трошоци за управување со фондовите		(1.546)	(1.349)
Добивка од управување со фондовите		271.467	240.675
Останати приходи на Друштвото	6	1.674	480
Расходи од управување со Друштвото		(92.233)	(71.956)
Трошоци за материјали и услуги	7	(13.997)	(11.711)
Амортизација	12,13	(4.651)	(4.610)
Останати трошоци од работењето	8	(21.298)	(11.649)
Плати, надоместоци за плата и останати трошоци за вработените	9	(52.287)	(43.193)
Резервирања за трошоци и ризици	25	-	(793)
Финансиски приходи		33.177	27.531
Камати од работењето со поврзани и неповрзани субјекти	10	24.363	20.538
Курсни разлики од работењето со поврзани и неповрзани субјекти	10	5.941	4.526
Нереализирани добивки од финансиски средства	10	2.673	2.384
Реализирани добивки од финансиски средства	10	200	83
Финансиски расходи		(12.186)	(25.304)
Расходи од камати од работење со поврзани и неповрзани субјекти	10	(14)	(7)
Курсни разлики од работењето со поврзани и неповрзани субјекти	10	(5.947)	(5.667)
Нереализирани загуби од финансиски средства	10	(6.225)	(19.630)
Добивка пред оданочување		201.899	171.426
Данок на добивка	11	(13.109)	(17.168)
Нето добивка за годината		188.790	154.258
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна нето сеопфатна добивка		188.790	154.258

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Финансиски извештаи**

за годината што завршува на 31 декември 2023 година

**Извештај за финансиската состојба
на 31 декември 2023 година**

Во илјади денари

	Белешка	2023	2022
Средства			
<i>Нетековни средства</i>			
<i>Нематеријални средства</i>	12	5.167	4.429
Компјутерски софтвер		5.167	4.429
<i>Недвижности и опрема</i>			
Градежни објекти		35.225	36.224
Мебел, возила и друга опрема		4.313	4.485
<i>Недвижности и опрема</i>	13	39.538	40.709
Вкупно нематеријални средства, недвижности и опрема		44.705	45.138
<i>Долгорочни финансиски вложувања</i>			
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	16	486.511	505.521
Вкупно долгорочни финансиски вложувања		486.511	505.521
Вкупно нетековни средства		531.216	550.659
 <i>Тековни средства</i>			
<i>Пари и парични еквиваленти</i>			
Жиро сметка	15	120.259	87.197
Благајна	15	26	13
Пари и парични еквиваленти		120.285	87.210
<i>Финансиски вложувања</i>			
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	17	100.304	88.882
Краткорочен дел од обврзници во доспевање	16	25.091	13.083
Останати краткорочни вложувања	18	31.002	40.041
Краткорочни финансиски вложувања		156.397	142.006
<i>Побарувања од купувачите и останати побарувања</i>			
Побарувања за надоместок од уплатени придонеси	19	7.386	-
Побарувања за повеќе платен данок од добивка	19	3.695	179
Останати побарувања	19	212	124
Побарувања од купувачите и останати побарувања		11.293	303
<i>Однапред платени трошоци и пресметани приходи</i>			
Однапред платени трошоци	20	417	2.327
Пресметани приходи	20	22.794	19.765
Однапред платени трошоци и пресметани приходи		23.211	22.092
Вкупно тековни средства		311.186	251.611
Вкупно средства		842.402	802.270

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Финансиски извештаи**

за годината што завршува на 31 декември 2023 година

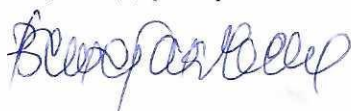
**Извештај за финансиската состојба
на 31 декември 2023 година (продолжува)**

Во илјади денари

Капитал и обврски	Белешка	2023	2022
Капитал			
Акционерски капитал	21	110.459	110.459
Резерви		42.535	43.697
Акумулирана добивка		475.745	471.325
Тековна добивка		188.790	154.258
Капитал		817.529	779.739
Обврски			
<i>Нетековни обврски</i>			
Останати обврски спрема вработените	25	1.132	1.829
Нетековни обврски		1.132	1.829
<i>Тековни обврски</i>			
Обврски кон добавувачи во земјата и останати обврски	22	9.120	9.552
Обврски кон добавувачи во странство		611	137
Обврски за данок на додадена вредност		148	24
Обврски за данок од добивката		-	-
Обврски кон државата и други институции по основ на неспомнати давачки	23	1.274	936
Пресметано, а одложено плаќање на трошоците	24	10.220	8.379
Тековни обврски кон вработените		2.368	1.674
Тековни обврски		23.741	20.702
Вкупни обврски		24.873	22.531
Вкупно капитал и обврски		842.402	802.270

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на Друштвото на 30 јануари 2024 година.

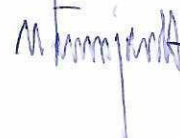
Г-ѓа Весна Стојановска
Генерален Директор

Г-ѓа Билјана Русомарова
(Овластен сметководител
бр. на уверение 0102628)

Г-дин Иван Стојановиќ
Втор Генерален Директор

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Финансиски извештаи**

за годината што завршува на 31 декември 2023 година

**Извештај за промените во капиталот
за годината што завршува на
31 декември 2023 година**

	Во илјади денари				
	Акционерски капитал	Законски резерви	Останати резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
На 1 јануари 2022 година	110.459	22.092	21.500	612.880	766.931
<i>Сеопфатна добивка за годината</i>					
Добивка за годината	-	-	-	154.258	154.258
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	154.258	154.258
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Исплатена дивиденда (Белешка 21)	-	-	-	(141.450)	(141.450)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	8.700	(8.700)	-
Пренос од неискористена реинвестирана добивка во акумулирана добивка	-	-	(8.595)	8.595	-
Вкупно трансакции со сопствениците	-	-	105	(141.555)	(141.450)
На 31 декември 2022 година	110.459	22.092	21.605	625.583	779.739
На 1 јануари 2023 година	110.459	22.092	21.605	625.583	779.739
<i>Сеопфатна добивка за годината</i>					
Добивка за годината	-	-	-	188.790	188.790
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	188.790	188.790
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Исплатена дивиденда (Белешка 21)	-	-	-	(151.000)	(151.000)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	3.258	(3.258)	-
Пренос од неискористена реинвестирана добивка во акумулирана добивка	-	-	(4.420)	4.420	-
Вкупно трансакции со сопствениците	-	-	(1,162)	(149.838)	(151.000)
На 31 декември 2023 година	110.459	22.092	20.443	664.535	817.529

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Финансиски извештаи****за годината што завршува на 31 декември 2023 година****Извештај за паричните текови
за годината што завршува на
31 декември 2023 година**

Белешка	Во илјади денари	
	2023	2022
Парични текови од оперативни активности		
Приливи од управување со фондовите	354.667	327.934
Приливи од продажба на други услуги	1.674	481
Исплатено на агенти	(3.041)	(3.433)
Исплатено на вработени	(52.287)	(43.193)
Исплатено на добавувачи на маркетинг активности	(16.418)	(13.504)
Исплатено за управување со фондот	(72.245)	(69.943)
Исплатено на други добавувачи	(32.081)	(20.581)
Исплатено за данок на добивка	(17.570)	(20.373)
	162.699	157.388
Парични текови од инвестициски активности		
Набавка на материјални и нематеријални средства	(4.218)	(4.304)
Приливи од доспееани депозити и камати	150.670	125.022
Пласмани на депозити во банки	(137.500)	(123.000)
Приливи од доспееани обврзници и купони	32.141	32.516
Одливи од купување на обврзници	(19.715)	(21.475)
	21.376	8.759
Финансиски активности		
Исплата на дивиденди	(151.000)	(79.450)
	(151.000)	(79.450)
Нето промени на паричните средства	33.075	86.697
Парични средства на почетокот на годината	87.210	513
Парични средства на крајот на годината	120.285	87.210

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

1 Општи информации

КБ Прво пензиско друштво АД, Скопје („Друштвото“) е акционерско друштво основано врз основа на одлуката на Основен Суд Скопје бр. 3147/2005 на 19 мај 2005 година. Друштвото е регистрирано со седиште на ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6, Скопје, Република Северна Македонија.

Двата регистрирани акционери на Друштвото се: Скупина Прва Заваровалнишки Холдинг д.д. Љубљана, Република Словенија со 51% и Комерцијална банка АД Скопје, Република Северна Македонија со 49% учество во вкупниот акционерски капитал.

Основна дејност на Друштвото е управување со КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд и КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд, во согласност со одредбите на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и другите применливи прописи и регулативи во земјата.

Дозволата за основање на Пензиско друштво за управување со пензиски фондови е добиена од Агенцијата за супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување (МАПАС) на 4 април 2005 година. Од тогаш па до 9 јуни 2005 година, кога е добиено Одобрение за управување со задолжителни пензиски фондови бр. 02-01, Друштвото ги исполни сите задолжителни обврски и услови одредени со Законот и соодветните законски акти. На 2 декември 2009 година, Друштвото доби дозвола за управување со доброволни пензиски фондови бр. 02-02.

На 31 декември 2023 година, Друштвото има 35 вработени (31 декември 2022 година: 33 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики користени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република Северна Македонија.

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени врз основа на концептот на историска набавна вредност освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиски средства расположливи за продажба кои се вреднуваат според објективна вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД), која е функционална валута на Друштвото и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади ('000) освен доколку не е поинаку наведено.

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од раководството на Друштвото да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки. Проценките и основните претпоставки се прегледуваат на континуирана основа. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Друштвото работи во високо регулирана индустрија. Друштвото признава приходи по основ на следните надоместоци: 1) Приходи од надоместок од придонеси и 2) Приходи од надоместок за управување, коишто се пресметуваат врз основа на однапред утврдени проценти согласно Закон.

Со оглед дека голем дел од ризиците се веќе апсолвирани на финансиските пазари, во наредниот период не се очекуваат шокови кои значително ќе влијаат на работењето на Друштвото.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

2 Сметководствени политики (продолжение)**2.2 Трансакции во странска валута (продолжение)**

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите од странска валута, се вклучени во добивките или загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 ЕУР	61,4950	61,4932
1 УСД	55,6516	57,6535

2.3 Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот е презентираан во Извештајот за финансиската состојба само доколку нетирањето на признаените износи е законски дозволено и доколку постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Приходите и расходите се презентираат на нето основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции.

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Друштвото се веројатни и мерливи.

Друштвото ги признава приходите по основ на следните видови на надомести:

Надоместок од уплатените придонеси во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици во висина од 1,90%, (во 2022 година 2,0%).

- Месечен надоместок во висина од 0,030% од вредноста на нето средствата на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на задолжителниот фонд”), (за 2022 година 0,030%).
- Надоместок од 15 евра во случај на пренос на средствата во друг задолжителен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот фонд пократко од 720 дена пред да премине во друг пензиски фонд.
- Надоместок од уплатените придонеси максимум 2,5%, од уплатените придонеси во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд Скопје, пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици (во 2022 година: максимум 2,9%)
- Месечен надоместок во износ од 0,075% (2022 година: максимум 0,075%) од вредноста на нето средства на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на доброволниот фонд”).
- Надоместок од 10 евра во случај на пренос на средствата во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 360 дена пред да премине во друг пензиски фонд

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Трошоци за управување со фондовите

Трошоците за управување со фондовите се признават во периодот во кој настануваат.

Трошоци за МАПАС

Друштвото е обврзано да исплаќа одредена сума на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (“МАПАС”) во износ од 0,7% (2022: 0,8%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Задолжителниот фонд”) и во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд (во понатамошниот текст “Доброволниот фонд”) кои се управувани од страна на Друштвото.

Трошоци за банка чувар на имот

Друштвото е должно да избере единствен чувар на имот, на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на фондовите со кои управува. Функцијата чувар на имот на средствата на пензиските фондови ја врши Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје.

Надоместокот на Задолжителниот фонд кој го наплаќа Шпаркасе банка Македонија АД Скопје од 03.10.2023 година изнесува 0,024% годишно (од 03.10.2022 година изнесуваше 0,030%) од вкупните нето средства на фондот. Надоместокот за Доброволниот фонд кој го наплаќа Шпаркасе банка Македонија АД Скопје изнесува 0,06% (2022: 0,06%) годишно од вкупните нето средства на фондот.

Трошоци за ФПИОСМ

Друштвото признава трошоци за надоместок што го наплатува Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст “ФПИОСМ”) во износ од 0,1% (2022: 0,1%) од вкупно уплатените придонеси во претходниот месец во Задолжителниот фонд со кој управува Друштвото.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции се однесуваат на трошоците за суб чуварот на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд – депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Северна Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд. Со промена на банката чувар од 03.10.2018 година, банката чувар на имот ги презеде трошоците поврзани со ангажирање на суб чувар, освен активностите што ги врши суб чуварот поврзани со процедурата за ослободување од данок и поврат на данок, како и други стварни трошоци за услуги кои ги извршува суб – чуварот како резултат на барања иницирани од страна на Друштвото.

Трошоци за маркетинг

Друштвото признава трошоци за маркетинг услуги во периодот кога истите настануваат. Маркетинг услугите на Друштвото вклучуваат креирање и емитување на реклами на телевизија, радио, печатени медиуми и интернет, различни видови на промоции, дизајнирање и дистрибуција на маркетинг материјали, рекламирање на карактеристиките на системот на задолжително и доброволно пензиско осигурување, објава на финансиски извештаи и објава на информативни проспекти. Во трошоци за маркетинг се вклучуваат и трошоците поврзани со годишните известувања (пошта и печатење) кои се доставуваат до членовите за состојбата на нивните индивидуални сметки.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Трошоци за управување со фондовите (продолжение)

Трошоци за агенти

Друштвото признава трошоци за агенти за склучени договори со нови членови на фондовите. Во трошоците за агенти се вклучени и трошоци кои се однесуваат на склучени договори за премини од други пензиски фондови, полагање испити и лиценцирање на агентите, лица ангажирани по договор на дело со цел придобивање на нови членови во фондовите и слично. Согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво, Друштвото ги признава и прикажува расходите за агенти во целост во периодот во кој се настанати, без разграничување за идни периоди.

Останати трошоци за управување со фондовите

Друштвото признава трошоци за спроведување на постапка за давање согласности од страна на Агенцијата, пристап до информацискиот систем на Агенцијата и други трошоци поврзани со управување на фондовите.

2.6 Финансиски средства

Класификација на финансиските средства

Друштвото ги класифицира финансиските средства во следниве категории:

- финансиски средства кои се чуваат за тргување
- финансиски средства расположливи за продажба
- финансиски средства кои се чуваат до доспевање
- кредити и побарувања

Раководството на Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства кои се чуваат за тргување

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои доказ за остварлива краткорочна профитабилност. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои раководството на Друштвото има намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Друштвото продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.6 Финансиски средства (продолжение)

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Друштвото одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на тргување, датум кога Друштвото се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат за тргување) почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакции.

Почетно признавање на финансиските средства (продолжение)

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се вклучуваат во тековните добивки или загуби во периодот во кој настануваат.

Депозитите почетно се евидентираат по објективна вредност.

Последователно мерење на финансиските средства

1. Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат за тргување)

Објективната вредност на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Ако со инструментот (обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена се употребува метод на линеарна амортизација, при што почетната вредност е последно утврдената цена на таа хартија од вредност. Ако со инструментот (освен обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена, објективната вредност се утврдува по пат на употреба на техника на проценка базирана на пазарни претпоставки.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства во тргување се вклучуваат во тековните добивки или загуби во периодот во кој настануваат. Каматата остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата во периодот во кој настанува.

2. Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност т.е. сведување на сметководствената вредност на пазарна вредност, според просечна пазарна цена објавена на активен пазар. Државните обврзници за кои не постои активен пазар, се вреднуваат по објективна вредност утврдена со техники на вреднување базирани на пазарни претпоставки.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.6 Финансиски средства (продолжение)

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во ревалоризациони резерви се додека средството не се рекласификува или отпише. Приходите врз основа на камата, како и позитивните/ негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба, се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка за тековниот период. Дисконотот, т.е. премијата како дел од амортизационата вредност се признава како приход односно расход во Извештајот за сеопфатна добивка. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во тековните добивки / загуби како приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Во моментот на депризнавање на должничките финансиски средства расположливи за продажба кумулативните добивки/загуби што се претходно признаени во ревалоризационите резерви се депризнаваат од главнината и нето-добивките или загубите се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

3. Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат според амортизирана набавна вредност, со примена на метод на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која точно (реално) ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на периодот до доспевање. Приходите и расходите (дисконт или премија) од финансиски средства до доспевање се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

4. Депозити

Депозитите последователно се мерат според амортизирана набавна вредност со примена на метод на ефективна каматна стапка.

Депризнавање

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. При продажба на хартии од вредност се утврдува разлика меѓу продажната и сметководствената вредност на хартиите од вредност. Добивката или загубата која произлегува од продажбата се искажува во Извештајот за сеопфатна добивка.

Финансиските обврски престануваат да се признаваат кога истите се подмирени, поништени или престануваат да важат.

2.7 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото кои најверојатно ќе создадат економски користи во иднина, се признаваат како нематеријални средства. Овие средства се евидентираат по нивната набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и евентуалното резервирање поради обезвреднување. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.7 Нематеријални средства (продолжение)

На крајот на секоја година, Друштвото врши анализа на сметководствените вредности на нематеријалните средства и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се обезвреднети. Доколку постојат какви било индикации, се утврдува проценетата надоместувачка вредност на средството и доколку таа е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 10%-20% годишно.

2.8 Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентирани по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулирана загуба поради обезвреднување.

Амортизацијата се пресметува праволиниски, со цел алокација на набавната вредност на недвижностите и опремата во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишните стапки на амортизација применети врз значајните ставки на недвижностите и опремата:

Градежни објекти	2,5%
Компјутери	25,0%
Моторни возила	25,0%
Мебел и канцелариска опрема	10,0% - 25,0%

Последователните набавки се вклучени во сметководствената вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките или загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со нето сметководствената вредност. Истите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат.

На крајот на секоја година, Друштвото врши анализа на сметководствените вредности на недвижностите и опремата и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се обезвреднети. Кога сметководствената вредност на средството е повисока од проценетата надоместувачка вредност, вредноста на средството веднаш се намалува до висината на неговата надоместувачка вредност.

Корисниот век на употреба на средството треба да се ревидира еднаш годишно и истиот треба да се промени доколку има значајни промени во очекуваните идни економски користи на средството.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.9 Обезвреднување на средства

Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај (или случаи) на загуба влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат. При обезвреднување се разгледува секое финансиско средство поединечно.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на средството) дисконтирани со примена на оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Доколку причините за обезвреднување исчезнат, претходно признаениот износ на загуба поради обезвреднување Друштвото го ослободува / анулира преку коригирање на сметката за загуба поради обезвреднување и го вклучува во Извештајот за сеопфатна добивка. Ослободувањето на загубата поради обезвреднување не може да резултира во сметководствена вредност која го надминува износот на амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено обезвреднување.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство класификувано како расположливо за продажба. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби.

Обезвреднување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Друштвото се разгледуваат на секој датум на изготвување на Извештајот за финансиска состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за обезвреднување. Ако постои ваква индикација, тогаш се проценува надоместливиот износ на средството.

Загуба поради обезвреднување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или единица која генерира пари, а на која и припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместливиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.9 Обезвреднување на средства (продолжение)

Обезвреднување на нефинансиските средства (продолжение)

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува која што генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

Надоместливиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од проценетата вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради обезвреднување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во оценките користени за утврдување на надоместливиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради обезвреднување на средството во претходните години.

2.10 Обврски кон агенти

Друштвото ги признава обврските кон агентите - лица ангажирани по договор на дело, кога договорите со потенцијалните членови на фондовите се потпишани и потврдени од Агенцијата за супервизија за капитално финансирано пензиско осигурување.

2.11 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна, жиро сметки во денари и странска валута и депозити со оригинален рок на доспевање до три месеци.

2.12 Резервации

Резервирање се признава и пресметува кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно може да биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервациите се проверуваат на секој датум на известување и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да настанат за подмирување на обврската.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.13 Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто-плати и нето-платите се плаќаат од страна на Друштвото во текот на годината според важечките законски прописи.

(а) Останати долгорочни користи за вработените

Во согласност со македонската законска регулатива Друштвото исплаќа јубилејни награди во согласност со критериумите утврдени во Општиот колективен договор за Стопанството. Друштвото искажува обврска за долгорочни користи на вработените врз основа на актуарска пресметка за јубилејни награди и долгорочни користи за вработените.

Овие користи на вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност.

(б) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава резервирање за износот којшто се очекува да биде исплатен како бонус доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

2.14 Даноци

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот на добивка се признава во добивката или загубата, освен кога се однесува за ставки коишто се признаени директно во главнината и соодветниот данок од добивка се признава во главнината. Основа за пресметување на данокот на добивка е разликата меѓу вкупните приходи и расходи, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на Извештајот за финансиска состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на *денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.15 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Сите финансиски обврски на Друштвото на двата датуми на известување се класифицирани во останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и истите се состојат од обврски кон добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни обврски.

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.16 Главнина, резерви и плаќања за дивиденди

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции. Акционерскиот капитал се состои од 1.800 обични акции и изнесува 110.459 илјади денари. Истиот е целосно уплатен во паричен износ.

Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки. Според локалната законска регулатива од Друштвото се бара да пресметува и издвојува 5% од добивката за годината за законска резерва се додека нивото на резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. Со датумот на известување задолжителната резерва на Друштвото е повисока од 1/10 од оснивачкиот капитал на Друштвото.

Останати резерви Друштвото евидентира со издвојување на дел од добивката од минатата година со цел да инвестира во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Ова издвојување е согласно законот за данок на добивка при што даночната основа може да се намали за издвоениот износ за инвестиции.

Акумулирана и тековна добивки

Акумулираната добивка ги вклучуваат задржаните добивки од претходните периоди, а тековната добивка ја вклучува добивката од периодот за кој се известува.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврска во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што се објавени по датумот на Извештајот за финансиска состојба, доколку има, се обелоденети во Белешката за Настани по датумот на известување.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.17 Неизвесни средства и обврски

Неизвесните обврски се обелоденуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.18 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Наем плаќањата се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот. Друштвото нема класифицирани средства во оваа категорија.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во Посебниот извештај за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Трансакции со поврзани субјекти

Според регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, поврзана страна во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 10% од акциите со право на глас или поседуваат помал процент, и имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 10% од акциите со право на глас или поседува помал процент, и има посредна или непосредна контрола врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 20% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 20% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или правно лице кое има непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, лица кои се во сродство преку брак или посвојување, деца и родители, браќа и сестри, полубраќа и полусестри, баби, дедовци и внуци, на друг начин се крвно поврзани до втор степен, лица кои се во однос родител старател и дете, маќеа или очув и посинок и поќерка и снаа, зет и родители на брачните другари.

2.20 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи.

2.21 Нови стандарди и интерпретации кои сеуште не се применети

На 31 декември 2023 година нема нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

2.22 Промени во законска регулатива

Во Сл. Весник бр. 199 од 25.09.2023 година беше објавен нов Закон за данок на солидарност. Законот предвидуваше воведување на данок за солидарност за 2023 година како еднократна, вонредна и привремена јавна давачка. Обврзник за плаќање на овој данок беа обврзници на данок на добивка кои во 2022 година оствариле вкупен приход поголем од 615.000 илјади денари (член 4 од законот). Поради тоа што Друштвото не оствари вкупен приход поголем од 615.000 илјади денари во 2022 година, условот за примена на овој закон не беше применлив за Друштвото.

3 Управување со финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со финансиските ризици вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Друштвото се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Друштвото.

Политиките на Друштвото за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Друштвото редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Друштвото во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот одбор. Раководството ги идентификува и проценува финансиските ризици во тесна соработка со деловните единици на Друштвото. Надзорниот одбор обезбедува писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја.

3.1 Кредитен ризик

Друштвото презема изложеност кон кредитен ризик, кој што претставува ризик од финансиска загуба која произлегува од неможноста должникот да ги исполни условите од договорот со Друштвото или да не постапи според договореното.

Друштвото освен државни обврзници кои се чуваат до доспевање, нема финансиски средства со период на доспевање подолг од 1 година.

3.2 Концентрација на ризици кај финансиски средства по географски сектори

Изложеноста на Друштвото на ризици според евидентираниите износи, категоризирани по географски региони на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година е како што следи:

31 декември 2023 година

во илјади денари

	Република Северна Македонија	Членки на ЕУ	Други европски земји	Други земји	Вкупно
Пари и парични еквиваленти	120.285	-	-	-	120.285
Дадени кредити, депозити и кауции	31.002	-	-	-	31.002
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	100.304	-	-	-	100.304
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	511.602	-	-	-	511.602
Останати побарувања	7.493	-	-	-	7.493
Вкупно на 31 декември 2023	770.686	-	-	-	770.686

3 Управување со финансиските ризици (продолжение)**3.2 Концентрација на ризици кај финансиски средства по географски сектори (продолжение)***31 декември 2022 година**во илјади денари*

	Република Северна Македонија	Членки на ЕУ	Други европски земји	Други земји	Вкупно
Пари и парични еквиваленти	87.210	-	-	-	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	40.041	-	-	-	40.041
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	88.882	-	-	-	88.882
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	518.604	-	-	-	518.604
Останати побарувања	124	-	-	-	124
Вкупно на 31 декември 2022	734.861	-	-	-	734.861

3.3 Пазарни ризици

Друштвото е изложено на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Друштвото на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Друштвото утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Друштвото е изложено на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Табелата подолу ја сумаризира изложеноста на Друштвото на каматните ризици. Позицијата на Друштвото во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Друштвото по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преоценка или датумот на доспевање.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
За годината што завршува на 31 декември 2023 година

3 Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.3 Пазарни ризици (продолжение)

Каматен ризик (продолжение)

31 декември 2023 година

во илјади денари

	Помалку од еден месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без камата	Фиксна	Вкупно
Средства								
Парични средства и парични еквиваленти	120.259	-	-	-	-	26	-	120.285
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	31.002	31.002
ХВ за тргување	-	-	-	-	-	-	100.304	100.304
ХВ кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-	-	511.602	511.602
Останати побарувања	-	-	-	-	-	7.493	-	7.493
Вкупни финансиски средства	120.259	-	-	-	-	7.519	642.908	770.686
Тековни финансиски обврски	19.951	-	-	-	-	-	-	19.951
Вкупни финансиски обврски	19.951	-	-	-	-	-	-	19.951
Нето каматен ризик	100.308	-	-	-	-	7.519	642.908	750.735

31 декември 2022 година

во илјади денари

	Помалку од еден месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без камата	Фиксна	Вкупно
Средства								
Парични средства и парични еквиваленти	87.197	-	-	-	-	13	-	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	20.019	-	-	-	20.022	40.041
ХВ за тргување	-	-	-	-	-	-	88.882	88.882
ХВ кои се чуваат до доспевање	-	-	-	-	-	-	518.604	518.604
Останати побарувања	-	-	-	-	-	124	-	124
Вкупни финансиски средства	87.197	-	20.019	-	-	137	627.508	734.861
Тековни финансиски обврски	18.069	-	-	-	-	-	-	18.069
Вкупни финансиски обврски	18.069	-	-	-	-	-	-	18.069
Нето каматен ризик	69.128	-	20.019	-	-	137	627.508	716.792

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****3 Управување со финансиските ризици (продолжение)****3.3 Пазарни ризици (продолжение)****Каматен ризик (продолжение)**

Табелата подолу ја прикажува ефективната каматна стапка за монетарните финансиски инструменти на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година (во %):

	31 декември 2023			31 декември 2022		
	ЕУР	УСД	МКД	ЕУР	УСД	МКД
Средства						
Пари и парични еквиваленти	-	-	3,25%	-	-	2,52%
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	2,80%	-	-	2,75%
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	3,83%	-	-	3,15%	-	-
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	3,29%	-	-	3,29%	-	-
Обврски						
Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-
Тековни обврски	-	-	-	-	-	-

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Друштвото на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година.

*31 декември 2023 година**во илјади денари*

	во ЕУР	во УСД	Други валути	во МКД	Вкупно
Средства					
Пари и парични еквиваленти	65	-	11	120.209	120.285
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	-	31.002	31.002
ХВ за тргување	100.304	-	-	-	100.304
ХВ кои се чуваат до доспевање	511.602	-	-	-	511.602
Останати побарувања	-	-	-	7.493	7.493
Вкупни финансиски средства	611.971	-	11	158.704	770.686
Обврски					
Останати финансиски обврски	611	-	-	19.340	19.951
Вкупни финансиски обврски	611	-	-	19.340	19.951
Нето девизна позиција	611.360	-	11	139.364	750.735

*31 декември 2022 година**во илјади денари*

	во ЕУР	во УСД	Други валути	во МКД	Вкупно
Средства					
Пари и парични еквиваленти	9	-	4	87.197	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	-	40.041	40.041
ХВ за тргување	88.882	-	-	-	88.882
ХВ кои се чуваат до доспевање	518.604	-	-	-	518.604
Останати побарувања	-	-	-	124	124
Вкупни финансиски средства	607.495	-	4	127.362	734.861
Обврски					
Останати финансиски обврски	137	-	-	17.932	18.069
Вкупни финансиски обврски	137	-	-	17.932	18.069
Нето девизна позиција	607.358	-	4	109.430	716.792

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****3 Управување со финансиските ризици (продолжение)****3.4 Ликвидносен ризик**

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира управување со активата и пасивата на начин што овозможува навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови за работење на Друштвото. Друштвото е изложено на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, доспеаните депозити, како и останати повлекувања.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Друштвото, групирани според нивната договорна доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање.

*31 декември 2023 година**во илјади денари*

	Помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Пари и парични еквиваленти	120.285	-	-	-	-	120.285
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	31.002	-	-	31.002
ХВ за тргување	100.304	-	-	-	-	100.304
ХВ кои се чуваат до доспевање	2.157	1.154	21.780	67.555	418.956	511.602
Останати побарувања	7.493	-	-	-	-	7.493
Вкупни финансиски средства	230.239	1.154	52.782	67.555	418.956	770.686
Обврски						
Останати финансиски обврски	19.951	-	-	-	-	19.951
Вкупни финансиски обврски	19.951	-	-	-	-	19.951
Нето ликвидна разлика	210.288	1.154	52.782	67.555	418.956	750.735

*31 декември 2022 година**во илјади денари*

	Помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Пари и парични еквиваленти	87.210	-	-	-	-	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	40.041	-	-	40.041
ХВ за тргување	88.882	-	-	-	-	88.882
ХВ кои се чуваат до доспевање	2.157	1.155	9.771	83.156	422.365	518.604
Останати побарувања	124	-	-	-	-	124
Вкупни финансиски средства	178.373	1.155	49.812	83.156	422.365	734.861
Обврски						
Останати финансиски обврски	18.069	-	-	-	-	18.069
Вкупни финансиски обврски	18.069	-	-	-	-	18.069
Нето ликвидна разлика	160.304	1.155	49.812	83.156	422.365	716.792

3 Управување со финансиските ризици (продолжение)**3.5 Проценка на објективната вредност**

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиска состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година се како што следи:

во илјади денари

31.12.2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	-	100.304	-	100.304

31.12.2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	-	88.882	-	88.882

3 Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

во илјади денари	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Сметководствена	Објективна	Сметководствена	Објективна
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	120.285	120.285	87.210	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	31.002	31.002	40.041	40.041
ХВ кои се чуваат до доспевање	511.602	441.095	518.604	458.326
Останати побарувања	7.493	7.493	124	124
Вкупни финансиски средства	670.382	599.875	645.979	585.701
Обврски				
Тековни финансиски обврски	19.951	19.951	18.069	18.069
Вкупни финансиски обврски	19.951	19.951	18.069	18.069

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на сметководствената вредност, бидејќи се краткорочни.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на финансиски средства со кои не се тргува на активни пазари, се одредува според претпоставки базирани на пазарните услови кои постојат на датумот на известување.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат пари и парични еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци. Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматонските депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на известување.

3 Управување со финансиските ризици (продолжение)

3.6 Управување со главнината

При управување на својот капитал, Друштвото се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со главнината поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Друштвото да продолжи со своето деловно работење во континуитет и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Друштвото е должно да ја следи структурата на својот капитал.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 20 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, доколку дојде до зголемување на главнината на Друштвото (поради зголемување на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд), Друштвото е должно во секое време да го одржува зголемениот износ на главнината. Оваа усогласеност со Законот Друштвото ја проверува на дневна основа.

На 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година состојбата е како што следи:

<i>во илјади денари</i>	31.12.2023	31.12.2022
Главнина	817.529	779.739
Основна главнина	110.459	110.459
Минимум износ на потребна главнина	614.950	614.932
Сооднос на главнина и основна главнина	740,12%	705,91%
Сооднос на главнина и минимум износ на главнина	132,94%	126,80%

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентирани износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки. Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиските средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2023 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентирани вредности на овие средства се анализирани во Белешките 12 и 13. Фактички резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото прави проценка за евентуално оштетување на побарувањата од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на ризикот од потенцијални загуби кои резултираат од неможноста да се наплатат овие побарувања. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за овие побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на евентуални отписи, и промените во условите за плаќање. Ова подразбира правење претпоставки за идните приливи на парични средства.

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење интерни техники за вреднување.

Раководството врши проценка на вкупната изложеност на ризик и кога е проценето дека постојат индикации дека евидентираната сметководствена вредност нема да може да биде реализирана, се признава резервација. Според мислењето на раководството, искажаните сметководствени вредности на средствата кои не котираат на активниот пазар, всушност, ги претставуваат највалидните и најкорисните вредности за известување кои важат под сегашните пазарни околности.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****5****Приходи и расходи од управување со фондовите***Приходи и расходи од управување со Задолжителниот фонд*

	2023	2022
Приходи од управување со фондот		
1. Приходи од надоместок од придонеси	120.386	107.969
2. Приходи од надоместок за управување	223.507	200.701
3. Приходи од надоместок за премин	-	2
	343.893	308.672
Расходи од управување со фондот		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	44.360	43.129
2. Расходи за чуварот на имот (% нето средства)	17.664	17.560
3. Расходи за ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	6.334	5.396
4. Трошоци за трансакции	-	-
5. Трошоци за маркетинг	15.327	12.636
6. Трошоци за агенти	1.587	1.521
7. Останати трошоци за управување со фондот	1.137	1.084
	86.409	81.326
Добивка од управувањето со фондот	257.484	227.346

Приходи и расходи од управување со Доброволниот фонд

	2023	2022
Приходи од управување со фондот		
1. Приходи од надоместок од придонеси	4.772	5.540
2. Приходи од надоместок за управување	14.506	13.343
	19.278	18.883
Расходи од управување со фондот		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	1.374	1.619
2. Расходи за чуварот на имот (% од нето средства)	967	890
3. Расходи за ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	-	-
4. Трошоци за трансакции	-	-
5. Трошоци за маркетинг	1.091	867
6. Трошоци за агенти	1.454	1.912
7. Останати трошоци за управување со фондот	409	266
	5.295	5.554
Добивка од управувањето со фондот	13.983	13.329

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

За годината што завршува на 31 декември 2023 година

(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Останати приходи на Друштвото

	2023	2022
Приходи од продажба на автомобил	769	-
Укинување на резервирања од отпремнини при пензионирање и јубилејни награди (Белешка 25)	658	-
Приход од надомест на штети од осигурителни компании	86	25
Останати приходи	161	455
Вкупни останати приходи на Друштвото	1.674	480

7 Трошоци за материјали и услуги

	2023	2022
Услуги за одржување	6.436	5.690
Пошта, телекомуникации и друго	3.005	2.912
Наемнина	2.232	852
Материјали и енергија	1.627	1.855
Трошоци за ситен инвентар	202	41
Трошоци за регистрација на возила	181	210
Останати трошоци	314	151
Вкупно трошоци за материјали и услуги	13.997	11.711

8 Останати трошоци од работењето

	2023	2022
Спонзорства и донации	8.709	892
Надомести за ангажирани лица преку приватна агенција за вработување	3.181	2.196
Надомести за членови на Надзорен одбор	2.918	2.595
Интелектуални и професионални услуги	2.876	3.198
Репрезентација	1.275	934
Трошоци за лиценци	1.255	980
Трошоци за претплата на стручна литература, весници и сл.	417	354
Банкарски надомести	264	179
Даноци, членарини	130	86
Други нематеријални трошоци	189	139
Премии за осигурување	84	96
Вкупни останати трошоци од работењето	21.298	11.649

Во текот на 2023 година, Друштвото донираше и спонзорираше парични средства во вкупен износ од 8.709 илјади денари (2022: 892 илјади денари), од кои 8.370 илјади денари на спортски физички и правни субјекти, преку реализација на спортски ваучери издадени од Агенцијата за млади и спорт. Согласно Законот за спорт и Законот за данок од добивка Друштвото за донираните парични средства во износ од 8.370 илјади денари (2022: 45 илјади денари) користеше даночно ослободување (Белешка 11).

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****9 Плати, надоместоци за плата и останати трошоци за вработените**

	2023	2022
Нето плати	29.704	23.638
Придонеси од плати и даноци	15.477	13.958
Премии за доброволно осигурување на вработените	2.379	1.879
Трошоци за службени патувања	1.519	1.073
Регрес за годишен одмор	1.361	967
Новогодишен надоместок	1.142	916
Трошоци за стручно образование	355	240
Други примања на вработените	350	522
Вкупни трошоци за плати, надоместоци за плата и останати трошоци за вработените	52.287	43.193

10 Финансиски приходи и расходи

	2023	2022
Приходи од камати на депозити	1.089	758
Приходи од камата на трансакциска сметка	3.083	313
Приходи од камати на хартии од вредност	20.483	19.672
Приходи од дисконт на хартии од вредност	(292)	(205)
Нереализирани добивки од финансиски средства	2.673	2.384
Реализирани добивки од финансиски средства	200	83
Курсни разлики од работењето со поврзани и неповрзани субјекти	5.941	4.526
Вкупно финансиски приходи	33.177	27.531
Курсни разлики од работењето со поврзани и неповрзани субјекти	(5.947)	(5.667)
Нереализирани загуби од финансиски средства	(6.225)	(19.630)
Расходи од камати од работење со поврзани и неповрзани субјекти	(14)	(7)
Вкупно финансиски расходи	(12.186)	(25.304)
Нето финансиски приходи и расходи	20.991	2.227

11 Данок на добивка

Заклучно со 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година пресметката на данокот на добивка е како што следи:

	2023	2022
Добивка пред оданочување	201.899	171.426
Непризнаени расходи за даночни цели	15.117	4.982
Намалување на даночна основа за износ на реинвестирана добивка	(2.228)	(4.280)
Даночна основа	214.788	172.128
Пресметан данок на добивка 10%	21.479	17.213
Даночно олеснување	8.370	45
Пресметан данок на добивка по намалување	13.109	17.168
Ефективна даночна стапка	6,49%	10,00%

Согласно Законот за спорт и Законот за данок од добивка, Друштвото го искористи правото на даночно намалување на пресметаниот данок на добивка во износ од 8.370 илјади денари (2022: 45 илјади денари), врз основа на реализација на ваучери за донација издадени од Агенцијата за млади и спорт во спортски физички и правни субјекти. Вкупниот износ на дадени донации во текот на 2023 година изнесува 8.709 илјади денари (2022: 892 илјади денари) (Белешка 8).

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****11 Данок на добивка (продолжение)**

Документацијата на Друштвото за 2023 и 2022 година не беше предмет на даночна контрола за данок на добивка од страна на даночните органи. Резервациите за дополнителни даноци и пенали, доколку постојат, кои може да бидат утврдени во случај на даночна контрола, не можат во оваа фаза да бидат утврдени со разумна точност.

12 Нематеријални средства

Набавна вредност	Софтвер	Лиценци	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
1 јануари 2023	18.206	900	3.583	22.689
Набавки во текот на годината	228	-	1.765	1.993
Пренос од средства во подготовка	5.348	-	(5.348)	-
31 декември 2023	23.782	900	-	24.682
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2023	17.360	900	-	18.260
Амортизација за годината	1.255	-	-	1.255
На 31 декември 2023	18.615	900	-	19.515
Нето сметководствена вредност				
На 31 декември 2023	5.167	-	-	5.167
На 1 јануари 2023	846	-	3.583	4.429
Набавна вредност	Софтвер	Лиценци	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
1 јануари 2022	18.073	900	-	18.973
Набавки во текот на годината	60	-	3.656	3.716
Пренос од средства во подготовка	73	-	(73)	-
31 декември 2022	18.206	900	3.583	22.689
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2022	16.926	900	-	17.826
Амортизација за годината	434	-	-	434
На 31 декември 2022	17.360	900	-	18.260
Нето сметководствена вредност				
На 31 декември 2022	846	-	3.583	4.429
На 1 јануари 2022	1.147	-	-	1.147

Со состојба на 31.12.2023 година Друштвото нема нематеријални средства во подготовка (2022: нематеријални средства во подготовка во износ од 3.583 илјади денари, кои се однесуваат на инвестиција во софтвер).

На 31.12.2023 и 31.12.2022 година, нема товари на нематеријалните средства.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

За годината што завршува на 31 декември 2023 година

(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

13 Недвижности и опрема

	Објекти	Компјутери мебел, возила и друга опрема	Објекти и материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2023	39.971	22.301	-	62.272
Набавки во текот на годината	-	2.254	-	2.254
Отуѓување и расходување	-	(1.149)	-	(1.149)
На 31 декември 2023	39.971	23.406	-	63.377
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2023	3.747	17.816	-	21.563
Амортизација за годината	999	2.397	-	3.396
Отуѓување и расходување	-	(1.120)	-	(1.120)
На 31 декември 2023	4.746	19.093	-	23.839
Нето сметководствена вредност				
На 31 декември 2023	35.225	4.313	-	39.538
На 1 јануари 2023	36.224	4.485	-	40.709

	Објекти	Компјутери мебел, возила и друга опрема	Објекти и материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2022	39.971	25.244	-	65.215
Набавки во текот на годината	-	588	-	588
Отуѓување и расходување	-	(3.531)	-	(3.531)
На 31 декември 2022	39.971	22.301	-	62.272
Акумулирана амортизација				
На 1 јануари 2022	2.748	18.170	-	20.918
Амортизација за годината	999	3.177	-	4.176
Отуѓување и расходување	-	(3.531)	-	(3.531)
На 31 декември 2022	3.747	17.816	-	21.563
Нето сметководствена вредност				
На 31 декември 2022	36.224	4.485	-	40.709
На 1 јануари 2022	37.223	7.074	-	44.297

Во текот на 2023 година Друштвото отуѓи едно службено возило кое немаше нето сметководствена вредност (набавна вредност од 1.067 илјади денари и акумулирана амортизација од 1.067 илјади денари). Исто така се расходувае и опрема која немаше нето сметководствена вредност (набавна вредност од 53 илјади и акумулирана амортизација од 53 илјади денари). Дополнително, се изврши и реалокација на опрема со нето сметководствена вредност од 29 илјади денари (набавна вредност од 29 илјади денари и акумулирана амортизација 0 денари) во ситен инвентар.

На 31.12.2023 година, нема товари на недвижностите и опремата.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****14 Финансиски инструменти по категории**

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
31 декември 2023				
Средства според извештај за финансиската состојба				
Пари и парични еквиваленти	-	120.285	-	120.285
Дадени кредити, депозити и кауции	-	31.002	-	31.002
Хартии од вредност за тргување	100.304	-	-	100.304
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	511.602	511.602
Останати краткорочни побарувања	-	7.493	-	7.493
Вкупно	100.304	158.780	511.602	770.686

	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според извештај за финансиската состојба		
Тековни финансиски обврски	19.951	19.951
Вкупно	19.951	19.951

31 декември 2022				
Средства според извештај за финансиската состојба				
Пари и парични еквиваленти	-	87.210	-	87.210
Дадени кредити, депозити и кауции	-	40.041	-	40.041
Хартии од вредност за тргување	88.882	-	-	88.882
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	518.604	518.604
Останати краткорочни побарувања	-	124	-	124
Вкупно	88.882	127.375	518.604	734.861

	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според извештај за финансиската состојба		
Тековни финансиски обврски	18.069	18.069
Вкупно	18.069	18.069

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

За годината што завршува на 31 декември 2023 година

(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

15 Пари и парични еквиваленти

	31.12.2023	31.12.2022
Трансакциска сметка во Комерцијална банка	1.365	2.733
Девизна трансакциска сметка во Комерцијална банка	64	4
Трансакциска сметка во Прокредит банка	118.830	84.460
Благајна	26	13
Вкупно	120.285	87.210

Со состојба на 31 декември 2023 година:

- Друштвото има потпишано договор за отварање на денарска трансакциска сметка во Прокредит Банка АД Скопје со камата по видување од 3,25%.
- Друштвото има денарска и девизна трансакциска сметка во Комерцијална банка како и посебна наменска сметка за исплата на плати на вработените со камата по видување од 0,00% за сите трансакциски сметки.

16 Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

	31.12.2023	31.12.2022
Државни обврзници долгорочен дел	486.511	505.521
Државни обврзници краткорочен дел	25.091	13.083
Вкупно обврзници кои се чуваат до доспевање	511.602	518.604

Државните обврзници кои се чуваат до доспевање се во износ од 511.602 илјади денари (2022: 518.604 илјади денари), и истите се состојат од обврзници за денационализација во износ од 14.540 илјади денари (2022 година: 13.083 илјади денари) и континуирани обврзници со износ од 497.062 илјади денари (2022 година: 505.521 илјади денари) издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Обврзниците за денационализација имаат еднакви годишни рати кои доспеваат на 31 мај секоја година до 31 мај 2030 година и се со годишна каматна стапка од 2,00%. Континуираните обврзници доспеваат во период од 2024 до 2050 година и се со годишна каматна стапка од 2,2% до 5,0%.

17 Хартии од вредност кои се чуваат за тргување

	31.12.2023	31.12.2022
Обврзници за денационализација	11.850	17.598
Континуирани обврзници	88.454	71.284
Вкупно	100.304	88.882

Обврзниците за тргување во вкупен износ од 100.304 илјади денари (2022: 88.882 илјади денари), се состојат од обврзници за денационализација и континуирани обврзници. Обврзниците за денационализација се со годишен купон од 2% и достасуваат во годишни рати од 2023 до 2028 година. Континуираните обврзници се со каматна стапка од 2,20% до 5,90%. Каматата се исплатува во годишни рати, а главницата доспева во период од 2025 до 2038 година. Обврзниците се издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****18 Останати краткорочни вложувања****На 31 декември 2023****Депозити што доспеваат до 1 година**

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ – флекси	30.12.2022-30.12.2024	31.002	2,8%	фиксна камата
Вкупно		31.002		

Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има потпишано договор за:

- Флексибилен депозит со Халк Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 2 година и каматна стапка од 2,8%. Договорот дозволува делумно повлекување на орочениот депозит пред истек на рокот за орочување без казнена камата се додека Друштвото одржува минимално салдо од 5.000 илјади денари. Доколку условот за одржување минимално салдо не се исполни, на износот на минималното салдо се пресметува камата по видување. Договорот исто така дозволува дополнителни уплати до достигнување на вкупен износ од 60.000 илјади денари.

На 31 декември 2022**Депозити што доспеваат до 1 година**

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
СТОПАНСКА БАНКА АД БИТОЛА - флекси	26.07.2022-26.07.2023	21	1,9%	фиксна камата
СТОПАНСКА БАНКА АД БИТОЛА- флекси	19.12.2022-19.12.2023	20.019	3,0%	варијабилна камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ – флекси	30.12.2022-30.12.2024	20.001	2,5%	фиксна камата
Вкупно		40.041		

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има потпишано договор за:

- Флексибилен депозит со Стопанска Банка АД Битола со оригинален рок на доспевање од 1 година и фиксна каматна стапка од 1,9%. Договорот дозволува делумно повлекување на орочениот депозит пред истек на рокот за орочување без казнена камата. Договорот исто така дозволува дополнителни уплати до достигнување на вкупен износ од 20.000 илјади денари.
- Флексибилен депозит со Халк Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 2 година и каматна стапка од 2,5%. Договорот дозволува делумно повлекување на орочениот депозит пред истек на рокот за орочување без казнена камата се додека Друштвото одржува минимално салдо од 5.000 илјади денари. Доколку условот за одржување минимално салдо не се исполни, на износот на минималното салдо се пресметува камата по видување. Договорот исто така дозволува дополнителни уплати до достигнување на вкупен износ од 60.000 илјади денари.
- Флексибилен депозит со Стопанска Банка АД Битола со оригинален рок на доспевање од 1 година и варијабилна каматна стапка која ќе зависи од промената на каматната стапка на благајничките записи од НБРМ, во моментот таа изнесува 3,0%. Договорот дозволува делумно повлекување на орочениот депозит пред истек на рокот за орочување без казнена камата. Договорот исто така дозволува дополнителни уплати до достигнување на вкупен износ од 20.000 илјади денари.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

За годината што завршува на 31 декември 2023 година

(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

19 Останати побарувања

	31.12.2023	31.12.2022
Побарувања за надомест од уплатени придонеси	7.386	-
Побарување за повеќе платен данок од добивка	3.695	179
Побарувања за аванси	105	124
Останати побарувања	107	-
Вкупно	11.293	303

Со состојба на 31.12.2023 година, Друштвото има побарување од Задолжителниот пензиски фонд во износ од 7.386 илјади денари по основ на надомест од уплатени придонеси. Побарувањето беше наплатено во јануари 2024 година, со подмирување на долгот на ПИОМ кон Задолжителниот пензиски фонд.

20 Однапред платени трошоци и пресметани приходи

	31.12.2023	31.12.2022
Однапред платени трошоци (за одржување, кирија, годишни претплати...)	417	1.208
Трошоци што се разграничуваат на повеќе периоди (лиценци, блумберг...)	1.405	1.119
Придонеси и надомести за управување на пензиските фондови	21.389	19.765
Вкупно	23.211	22.092

Однапред платените трошоци и трошоците што се разграничуваат на повеќе периоди се однесуваат на претплата на весници, списанија, лиценци, Блумберг и слично.

Придонесите и надоместите за управување на пензиските фондови во износ од 21.389 илјади денари, се однесуваат на пресметани приходи за управувачка провизија од Задолжителниот пензиски фонд во износ од 19.902 илјади денари за месец декември 2023 година, Доброволниот пензиски фонд во износ од 1.279 илјади денари за месец декември 2023 година и пресметани приходи за уплатени придонеси од Доброволниот пензиски фонд во месец декември 2023 година во износ од 208 илјади денари.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

За годината што завршува на 31 декември 2023 година

(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)

21 Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година, акционерскиот капитал (основна главнина) на Друштвото изнесува 110.459 илјади денари односно 1.800.000 евра кои се целосно уплатени.

Акционер	Број на обични акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Скупнина Прва Заваровалнички Холдинг д.д. Љубљана	918	1.000	918.000	51%
Комерцијална Банка АД, Скопје	882	1.000	882.000	49%
Вкупно	1.800		1.800.000	100%

Основно матично претпријатие на Друштвото е Prva Finance doo Ljubljana кое поседува 77,93% од Prva Group plc. Ljubljana.

Објавена и платена дивиденда во годината што завршува на 31 декември 2023 година

Објавена и целосно платена дивиденда од добивката за 2022 година: 151.000 илјади денари

Конечна исплатена дивиденда со износ од 83.889 денари по акција:

Објавени и платени дивиденди во годината што завршува на 31 декември 2022 година

Објавена и целосно платена дивиденда од добивката за 2021 година : 141.450 илјади денари

Конечна исплатена дивиденда со износ од 78.583 денари по акција:

22 Обврски кон добавувачи во земјата и останати обврски

	31.12.2023	31.12.2022
Обврски кон МАПАС за надоместок	4.830	5.142
Обврски кон Чуварот на имот за надоместок	1.440	1.546
Обврски кон фондот на ПИОМ за надоместок	814	593
Останати обврски кон добавувачи	2.036	2.271
Вкупно	9.120	9.552

23 Обврски кон државата и други институции по основ на неспомнати давачки

	31.12.2023	31.12.2022
Обврски за придонеси од плата	1.267	898
Обврски за данок на личен доход	7	38
Вкупно	1.274	936

24 Пресметано, а одложено плаќање на трошоците

Вкупниот износ од 10.220 илјади денари се состои од износ од 9.382 илјади денари кој е евидентиран како пресметана обврска за печатење и пошта на годишните извештаи на членовите на пензиските фондови за 2023 година (2022: 7.737 илјади денари) и износ од 838 илјади денари кој е евидентиран како пресметана обврска за агентски договори за задолжителниот и доброволниот фонд во годината (2022: 642 илјади денари).

25 Останати обврски спрема вработените

Резервирања за користи за вработените

Резервирањата за користи од вработените се состојат од резервирања за отпремнини и јубилејни награди.

Обврски за дефинирани користи

Во илјади денари	31.12.2023	31.12.2022
Сегашна вредност на обврската за отпремнини	353	518
	<u>353</u>	<u>518</u>

Останати користи за вработените

Во илјади денари	31.12.2023	31.12.2022
Сегашна вредност на обврската за јубилејни награди	779	1.311
	<u>779</u>	<u>1.311</u>

Вкупно останати користи за вработените **1.132** **1.829**

Промените на останатите користи за вработените во текот на 2023 и 2022 година се наведени во табелата подолу:

	31.12.2023	31.12.2022
Состојба на 01 јануари	1.829	1.036
Резервација за тековна година	-	793
Укинување на резервирања од отпремнини при пензионирање и јубилејни награди (Белешка 6)	(658)	-
Исплата на јубилејни награди	(39)	-
Вкупно	<u>1.132</u>	<u>1.829</u>

Како резултат на зголемување на каматните стапки за дисконтирање и излез на вработени лица со подолг стаж од Друштвото, во 2023 година евидентирано е намалување на обврската за користи за вработените за 658 илјади денари во однос на 2022 година. Исто така, како резултат на исплата на јубилејна награда на едно лице во 2023 година, се намали обврската дополнително за 39 илјади денари.

26 Потенцијални обврски

На 31 декември 2023 година против Друштвото не се води судски спор (2022: 323 илјади денари).

На 31 декември 2023 година Друштвото нема преземени капитални обврски (2022: нема).

Раководството на Друштвото во моментот нема најави за други правни спорови или побарувања со материјално значајни обврски.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****За годината што завршува на 31 декември 2023 година****(Сите износи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено)****27 Трансакции со поврзани субјекти**

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти на 31 декември 2023 година и 2022 година се како што следи:

<i>Трошоци од поврзани субјекти</i>	2023	2022
Комерцијална банка АД Скопје		
Членарина за бизнис картички	-	1
Трошоци за наем на сеф	9	9
Негативни курсни разлики	41	41
Банкарска и брокерска провизија	264	179
Вкупни трошоци од Комерцијална банка	314	230
Трошоци за префактурирање на услуги за превоз и сместување	113	-
Вкупни трошоци од Прва Груп	113	-
Вкупни трошоци од поврзани субјекти	427	230
<i>Средства кај поврзани субјекти</i>	2023	2022
Комерцијална банка АД Скопје		
Средства на денарски трансакциски сметки	1.365	2.733
Средства на девизна трансакциски сметки	64	4
Вкупни средства кај Комерцијална банка	1.429	2.737
Вкупни средства кај поврзани субјекти	1.429	2.737
	2023	2022
Обврски кај поврзани субјекти		
Комерцијална банка АД Скопје		
Обврски за бизнис картички	9	13
Вкупни обврски кај поврзани субјекти	9	13
	2023	2022
Побарувања кај поврзани субјекти		
Комерцијална банка АД Скопје		
Прва Груп Љубљана	-	-
Вкупни побарувања кај поврзани субјекти	-	-
<i>Трошоци за клучен персонал</i>	2023	2022
Трошоци за клучен персонал	11.910	10.482

Во трошоци за клучен персонал е вклучен бруто трошок по основ на плати, бонус, регрес за годишен одмор, новогодишен надоместок за членовите на Управниот одбор и бруто надоместок за членовите на Надзорниот одбор.

28 Настани по датумот на известување

Не постојат материјално значајни настани што се случиле после датумот на известување, а кои би кои би требало да се обелоденат во овие финансиски извештаи.